

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ
 (ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΕΝΙΑΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ)

Τάξη: Β' Γυμνασίου Τμήμα: Β1

Τίτλος σχεδίου εργασίας: «Η παραδοσιακή μουσική»

Σχολικό έτος 2003-2004

Κριτήρια επιλογής

- Η στενή σχέση των μαθητών του Μουσικού Σχολείου με την παραδοσιακή μουσική.
- Η προσπάθεια να αναδειχθεί ότι παράδοση και πρόδοση, μολονότι φαίνονται έννοιες ασυμβίβαστες, δεν είναι παρά εκδηλώσεις της ίδιας έννοιας και συνεχούς ζωής του ανθρώπου και της κοινότητας στην οποία ζει.

Σκοπός και στόχοι

Σκοπός: Να γίνει μια δημιουργική περιδιάβαση των μαθητών στην παραδοσιακή μουσική από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Στόχος (γενικός): Να συμβάλουν οι μαθητές στην ανάπτυξη της Ελληνικής παραδοσιακής μουσικής και ιδιαίτερα της μουσικής του τόπου τους.

Στόχοι (επιμέρους):

Αρχαία Ελληνικά

- Να γνωρίσουν οι μαθητές τις ωζες της παραδοσιακής μουσικής.
- Να διαπιστώσουν το σπουδαίο παιδαγωγικό ρόλο της μουσικής στην αρχαιότητα και την καθημερινή της παρουσία στη ζωή των ανθρώπων.

Νέα Ελληνικά

- Να συνειδητοποιήσουν τη θέση που έχει το δημοτικό τραγούδι στη νεοελληνική παράδοση.
- Να έρθουν σε στενότερη επικοινωνία με τον τόπο τους μέσα από τη μελέτη δημοτικών τραγουδιών της Δράμας.

Νεοελληνική Γλώσσα

- Να κατανοήσουν τη γλώσσα του δημοτικού τραγουδιού και να διερευνήσουν τη σχέση της με τις τοπικές διαλέκτους.

Φυσική

- Να εκτιμήσουν ευρύτερα τη συμβολή της φυσικής στα φαινόμενα του ήχου και της μουσικής.
- Να συνειδητοποιήσουν το παιχνίδι της κινητικής και της δυναμικής ενέργειας των χορδών και των μεμβρανών με τον παραγόμενο κάθε φορά ήχο.

Πληροφορική

- Να αξιοποιηθεί η συμβολή της σύγχρονης τεχνολογίας (H.Y.) στην επαφή με την παραδοσιακή μουσική.

Μαθηματικά

- Να έρθουν σε επαφή με τη μαθηματική βάση της αρμονίας στη μουσική.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η φαινομενικά ασυμβίβαστη σχέση μαθηματικών και φυσικής είναι στην πραγματικότητα πολύ βαθιά.

Φυσική Αγωγή

- Να συνειδητοποιήσουν ότι η μουσική είναι αναπόσπαστα δεμένη με την κίνηση και το χορό.
- Να γνωρίσουν την ιστορία και την τεχνική παραδοσιακών τοπικών χορών.

Ιστορία

- Να παρακολουθήσουν την ιστορική πορεία του δημοτικού τραγουδιού από τις αρχές της νεοελληνικής παράδοσης έως σήμερα.

Δραστηριότητες

Αρχαία Ελληνικά

- Μελέτη της ζωής και του έργου μουσικών της αρχαιότητας (μέσα από τη νουβέλα «Ο Αρίων και το δελφίνι», όπως παρουσιάζεται στο βιβλίο της Β' Γυμνασίου «Ηροδότου Ιστορίες»).
- Διερεύνηση της μουσικής αγωγής των νέων της αρχαιότητας (μέσα από τα κείμενα του Πλούταρχου και του Πλάτωνα, όπως παρουσιάζονται στο βιβλίο της Β' Γυμνασίου «Ο τόπος και οι άνθρωποι»).

Νέα Ελληνικά

- Αποδελτίωση και μελέτη δημοτικών τραγουδιών (ακριτικά, ιστορικά, κλέφτικα, και άλλα)
- Συγκέντρωση και μελέτη δημοτικών τραγουδιών της Δράμας.
- Προσέγγιση του δημοτικού τραγουδιού μέσα από μαγνητοφωνημένες εκτελέσεις και προετοιμασία για μουσική παρουσίαση τραγουδιών από ομάδα μαθητών.

Νεοελληνική Γλώσσα

- Κατάρτιση γλωσσρίου με λέξεις δημοτικών τραγουδιών.
- Μελέτη της τεχνικής δημοτικού τραγουδιού.

Φυσική

- Αναζήτηση σημείων επαφής ανάμεσα στη λειτουργία των παραδοσιακών μουσικών οργάνων και την ύλη της φυσικής της Β' Γυμνασίου.
- Επίδειξη ξεκουρδίσματος χορδής εγχόρδου οργάνου και μεμβρανόφωνου με μεταβολή θερμοκρασίας.

Πληροφορική

- Ήχογράφηση 7 παραδοσιακών μουσικών οργάνων, που θα παίζουν μαθητές, στον απλό υπολογιστή σχηματίζοντας μουσικά σύνολα (παραγωγή ψηφοποιημένου ήχου).

- Συλλογή πληροφοριών για τα παραπάνω μουσικά όργανα, που θα παρουσιαστούν επίσης ηχογραφημένες.

Μαθηματικά

- Μελέτη Πυθαγόρειας θεωρίας σχετικά με την αρμονία των αριθμών.
- Διερεύνηση της απήχησης που είχε η παραπάνω θεωρία στην επιστημονική σκέψη γενικότερα από την αρχαιότητα έως σήμερα.

Φυσική Αγωγή

- Καταγραφή πληροφοριών για την ιστορία και την τεχνική τοπικών παραδοσιακών χορών (ονομασία, έθιμα, ενδυμασία, βήματα, φιγούρες και άλλα).
- Εκμάθηση τοπικών παραδοσιακών χορών.

Iστορία

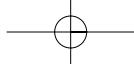
- Συλλογή πληροφοριών για την ιστορική παρουσία του δημοτικού τραγουδιού μέσα από βιβλιογραφική έρευνα.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Να καταρτιστεί μια συνθετική εργασία που θα φωτίζει το θέμα της παραδοσιακής μουσικής από διάφορες πλευρές αξιοποιώντας τη συμβολή διαφόρων επιστημονικών άλαδων - μαθημάτων.

Βιβλιογραφία

1. Ηροδότου Ιστορίες, Β' Γυμνασίου (ΟΕΔΒ)
2. Ο τόπος και οι άνθρωποι, Β' Γυμνασίου (ΟΕΔΒ)
3. Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Β' Γυμνασίου (ΟΕΔΒ)
4. Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Α' Λυκείου (ΟΕΔΒ)
5. Φυσική, Β' Γυμνασίου (ΟΕΔΒ)
6. Μουσική Ιστορία, Α' Γυμνασίου (ΟΕΔΒ)
7. Μουσική Ιστορία, Β' Γυμνασίου (ΟΕΔΒ)
8. Ρωμαϊκή και Βυζαντινή Ιστορία, Β' Γυμνασίου (ΟΕΔΒ)
9. Αριστοτέλη, Ηθικά Νικομάχεια, Αρχαίος Ελληνικός Φιλοσοφικός Λόγος, Γ' Λυκείου (ΟΕΔΒ)
10. Φιλοσοφία, Β' Λυκείου (ΟΕΔΒ)
11. Ιστορία Ελληνικού Έθνους
12. Εγκυλοπαίδεια Πάπυρος-Λαρούς
13. Χρ. Δρεμέτσικα, Οι ρυθμοί των δημοτικού τραγουδιού στους γηγενείς κατοίκους του Νομού Δράμας και τα αρχαία Ελληνικά μέτρα [Πρακτικά συνεδρίου, Β' επιστημονική συνάντηση, Η Δράμα και η περιοχή της]
14. Γ. Αικατερινίδη, Γιορτές και δρώμενα στο Νομό Δράμας
15. Δημ. Πασχαλίδης, Η Χωριστή Δράμας κατά τη 2η Βουλγαρική κατοχή Ανατολικής Μακεδονίας (1916-1918)
16. Το αλέφτικο τραγούδι, Γιάννη Αποστολάκη
17. Μουσικοτροπίες, περιοδική έκδοση φοιτητών του τμήματος μουσικών σπουδών του Α.Π.Θ.
18. Ποιητική Ανθολογία Λίνου Πολίτη

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ
(ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΕΝΙΑΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ)

Τάξη: Β' Γυμνασίου Τμήμα: Β2
Τίτλος σχεδίου εργασίας: «Τα Σύμβολα»
Σχολικό έτος 2003-2004

Κριτήρια επιλογής θέματος:

- Η ευρύτητα του θέματος και η συνάφειά του με όλα τα γνωστικά αντικείμενα, τα οποία διδάσκονται οι μαθητές στο σχολείο, με αποτέλεσμα την διαθεματική προσέγγισή του.
- Η «συνάντηση» με το θέμα και έξω από τα όρια της σχολικής γνώσης, σχεδόν σε κάθε έκφαση της καθημερινότητας παιδιών αλλά και ενηλίκων.
- Οι δυνατότητες, τις οποίες παρέχει το θέμα, για καλλιέργεια της δημιουργικής φαντασίας των μαθητών και της εφευρετικότητάς τους, πάνω σε κώδικες επικοινωνίας.

Σκοπός:

Να αντιληφθούν οι μαθητές τις πολυποίκιλες γλώσσες συμβόλων και το πλήθος των κωδίκων επικοινωνίας που καθημερινά χρησιμοποιούν, είτε στο σχολείο είτε έξω από αυτό και να αξιολογήσουν την χρησιμότητά τους στην απόκτηση θεωρητικών γνώσεων αλλά και πρακτικών δεξιοτήτων με τελικό ξητούμενο να μάθουν να αναγνωρίζουν την θεμελιώδη και άρρηκτη σχέση ανάμεσα στο εκάστοτε σύμβολο - κωδικό - κρυπτό και στην έννοια την οποία αυτό δηλώνει.

Στόχοι

Οι επιμέρους στόχοι ανά ειδικότητα και γνωστικό αντικείμενο είναι οι εξής:

- Να έρθουν σε επαφή οι μαθητές με ορισμένα σύμβολα της εθνικής και ιστορικής κουλτούρας των Γάλλων.
- Να γίνει κατανοητή η χρήση των συμβόλων στον Αθλητισμό.
- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές την αναγκαιότητα των μαθηματικών συμβόλων, να διαπιστώσουν το πλήθος των συμβόλων τα οποία και χρησιμοποιούμε, να ανακαλύψουν τις ιστορικές διαδρομές και τις ανάγκες που επέβαλαν κάποια από αυτά.

- Να προσεγγίσουν τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η κωδικοποίηση-κωδίκευση στον Η/Υ.
- Να μελετήσουν ορισμένα βασικά σύμβολα των Φυσικών Επιστημών και να αντιληφθούν την σύνδεσή τους με τα αντίστοιχα εννοιολογικά περιεχόμενα.
- Να γνωρίσουν την σημασία των σημείων στίξης για την αρχαία και για την νέα ελληνική γλώσσα ως «σύμβολα» κατανόησης της φοίτης του κειμένου.
- Να διερευνήσουν τον ρόλο των συμβόλων στην νεοελληνική ποίηση.

Δραστηριότητες

- Συμμετοχική συζήτηση και προβληματισμός των μαθητών με εναρκτήρια αφόρητη τα ερεθίσματα τα οποία υπάρχουν στα σχολικά βιβλία.
- Εντοπισμός και καταγραφή συμβόλων, επιλογή μερικών από αυτά και διερεύνηση της σημασίας τους.
- Αναζήτηση πληροφοριών στο Διαδίκτυο.
- Αναζήτηση πληροφοριών στην σχολική βιβλιοθήκη και στην Δημόσια βιβλιοθήκη της πόλης.
- Δημιουργία κρυπτογραφικών σταυρολέξων και επίλυσή τους μέσα στην τάξη.
- Επινόηση αυτοσχέδιων, πρωτότυπων κωδίκων επικοινωνίας από τα παιδιά.
- Ανάγνωση κειμένων αρχικά χωρίς και στην συνέχεια με τα κατάλληλα σημεία στίξης και καταγραφή των διαφορών οι οποίες και παρατηρούνται.

Αναμενόμενα αποτελέσματα:

Η δραστηριοποίηση όλων των μαθητών και ιδίως των πλέον «αδυνάτων», η καλλιέργεια της συνεργασίας στο πλαίσιο της ομαδικής εργασίας, η τροφοδότηση της υπευθυνότητας την οποία και προϋποθέτει η συνεργασία και τέλος η επιβραβεύσουσα αίσθηση της συμμετοχής στο όποιο αποτέλεσμα.

Βιβλιογραφία

Mankievich, R., «Ιστορία των Μαθηματικών»

Singh, S., «Κώδικες και Μυστικά»

Σπανδάνου, E., «Τα Μαθηματικά των Αρχαίων Ελλήνων»

Οικονόμου, M., «Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής»

Συμεωνίδη, X., «Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής»

Εγκυλοπαίδεια «ΠΑΠΥΡΟΣ»

Οδηγός σημάτων Οδικής Κυκλοφορίας

Τα αντίστοιχα βιβλία του Ο.Ε.Δ.Β. ανά μάθημα και ειδικότητα.

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ
 (ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΕΝΙΑΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ)

Τάξη: Β'

Τμήμα: Β3

Τίτλος σχεδίου εργασίας: «Μουσικά όργανα»

Σχολικό έτος 2003-2004

Στόχοι

Να αναλύουν επυμολογικά τις έννοιες των μουσικών οργάνων, ήχων, μουσικής παραδοσιακής, έντεχνης κλπ, να εκτιμήσουν τη συμβολή της φυσικής και των μαθηματικών στα φαινόμενα των ήχων και να συσχετίσουν τα μουσικά δρώμενα των παλαιότερων περιόδων με τη σημερινή τεχνολογική πραγματικότητα.

Δραστηριότητες

Ανάθεση εργασιών σε ομάδες μαθητών με θέματα:

1. Μουσικά όργανα στην Ιλιάδα και φωτογραφικό υλικό από αρχαίες παραστάσεις μουσικών οργάνων.
2. Δυναμική και κινητική ενέργεια χιοδών-μεμβρανών, συχνότητες και μήκος κύματος ήχων των διαφορετικών οργάνων.
3. Διαστάσεις, πλήθος και μαθηματικά δεδομένα οργάνων.
4. Ηχογράφηση κομματιών, που θα παίξουν οι μαθητές, σε υπολογιστή και δημιουργία CD.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Η υλοποίηση του προγράμματος με τον τρόπο που τα παιδιά θα επιλέξουν και με τη φιλοτιμία που θα επιδείξουν.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Σχολικά εγχειρίδια

Εγκυλοπαίδειες

Διάφορα βιβλία από τη βιβλιοθήκη του σχολείου μας

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ
 (ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΕΝΙΑΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ)

Τάξη: Β' Γυμνασίου Τμήμα: Β4

Τίτλος σχεδίου εργασίας: «Υγιεινή Διατροφή»

Σχολικό έτος 2003-2004

Κριτήρια επιλογής θέματος

Η διατροφή είναι ανάγκη καθημερινή. Όσο αυτή γίνεται σωστά στο παρόν τόσο θετικές είναι οι συνέπειες στο μέλλον. Οι διατροφικές προκλήσεις του σήμερα καθώς επίσης και η επαφή με τη διατροφή των αρχαίων στο μάθημα «Αρχαία Ελλάδα» έδωσε το κίνητρο στους μαθητές να ασχοληθούν με το συγκεκριμένο θέμα. Επιπλέον κίνητρο υπήρξε το ότι κάποιοι μαθητές του τμήματος αυτού στα πλαίσια της «Αγωγής Υγείας» ασχολήθηκαν με τη διατροφή των παππούδων και των γιαγιάδων τους.

Σκοπός

Στόχος του προγράμματος είναι να μάθουν τα παιδιά ποια είναι η υγιεινή διατροφή με σκοπό μερικά από αυτά να επηρεαστούν ώστε σε κάποια φάση της ζωής τους να την ακολουθήσουν πλήρως ή έστω σε κάποιο βαθμό. Στόχος επίσης είναι να αποκτήσουν επίγνωση των διατροφικών συνηθειών που ο κάθε μαθητής υιοθετεί και των συνεπειών που αυτή θα δημιουργήσει.

Δραστηριότητες

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες των 6 ή 8 ατόμων. Κάθε ομάδα έχει την επίβλεψη ενός καθηγητή και εξετάζει το θέμα από την πλευρά της ειδικότητάς του. Όσα παιδιά θέλουν μπορούν να συμμετέχουν σε περισσότερες από μία ομάδες, το πολύ όμως μέχρι 3.

- Έτσι έχουμε μια ομάδα που ασχολείται με το υποθέμα «Υγεία και Διατροφή» υπό την επίβλεψη του γυμναστή του σχολείου. Χώρισαν τις θρεπτικές ουσίες των τροφών σε τρεις κατηγορίες: πρωτεΐνες, υδατάνθρακες, λίπη. Εντόπισαν τις πηγές προέλευσής τους. Ανέλυσαν τη θρεπτική αξία των τροφών και τονίστηκε η σημασία τους στο μεταβολισμό του οργανισμού. Έγινε αναφορά επίσης στις βιταμίνες και τα ιχνοστοιχεία και στη βιολογική τους αξία για την καλή λειτουργία του οργανισμού.
- Βιβλιογραφία/πηγές:** εγκυλοπαίδειες, περιοδικά, βιβλία υγιεινής διατροφής, internet.
- Μια άλλη ομάδα με την καθηγήτρια Αγγλικής φιλολογίας ασχολείται με το υποθέμα «Νευρική Ανορεξία». Έγινε συζήτηση και δόθηκαν γενικές πληροφορίες από το internet. Δόθηκε Αγγλικό κείμενο σχετικό με το θέμα στο οποίο έπρεπε να συμπληρώσουν λέξεις.

Βιβλιογραφία/πηγές: FCE Use of English 1

- Άλλο θέμα είναι «Γερμανική ορολογία περί Διατροφής» υπό την επίβλεψη του καθηγητή της Γερμανικής φιλολογίας. Δόθηκαν και συζητήθηκαν λέξεις στη Γερμανική γλώσσα που αφορούσαν το θέμα, σχετικές με τα είδη της διατροφής.

- Με τον καθηγητή των μαθηματικών το υποθέμα που εξετάζεται είναι «Μέτρηση Θεομίδων». Σκοπός είναι οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν τα άσχημα της παχυσαρκίας και να μάθουν να παίρνουν τον κανονικό αριθμό θεομίδων. Ορίστηκε η ομάδα μαθητών που θα βρει τη σχέση ύψους-βάρους ανθρώπων διαφόρων ηλικιών και ποιος είναι ο κανονικός αριθμός θεομίδων που πρέπει να λαμβάνουν.

Βιβλιογραφία/πηγές: θερμιδομετρητές, βιβλία ιατρικής και παιδιατρικής

- Με τη φιλόλογο το υποθέμα είναι «Η διατροφή στην αρχαιότητα». Μέσα από τα αρχαία κείμενα ανιχνεύονται διατροφικά στοιχεία των αρχαίων προγόνων μας, έτσι ώστε να διαπιστωθεί ότι η Μεσογειακή Δίαιτα έχει τις ρίζες της στην αρχαιότητα. Επίσης να διαπιστωθεί ότι η αρχαία διατροφή ήταν πλούσια σε φυτικές τροφές και φυτικές ίνες ιδανική για αποφυγή διαφόρων ασθενειών που μας ταλαιπωρούν σήμερα.

Βιβλιογραφία/πηγές: το βιβλίο «Αρχαία Ελλάδα» της Β' γυμνασίου το βιβλίο «Κοινωνική και πολιτική οργάνωση στην Αρχαία Ελλάδα», ΟΕΔΒ

- Με άλλη φιλόλογο έχουν το θέμα εξέτασης «Η διατροφή μέσα στα κείμενα της Νεοελληνικής λογοτεχνίας». Έγινε ανάγνωση, ανάλυση και συζήτηση με αφορμή το κείμενο «Η πρόποση» του Λ.Μήτσου

To κείμενο προέρχεται από το βιβλίο της Νεοελληνικής γλώσσας της Β' γυμνασίου, σελ. 104.

- Με τρίτη φιλόλογο εξετάζεται «Η διατροφή των Ρωμαίων» με σκοπό να αναδειχθεί πώς από το αρχοντικό Λάτιο ως την απέραντη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία η διατροφή των Ρωμαίων προσαρμόστηκε στα ιστορικά δεδομένα. Επίσης να φανεί πόσο οι διατροφικές συνήθειες ενός λαού σχετίζονται με γεωγραφικά, οικονομικά και άλλα δεδομένα. Έτσι έγινε παρουσίαση συνταγών των Ρωμαίων μέσα από βιβλιογραφική έρευνα. Επίσης έγινε μελέτη των διατροφικών συνηθειών των Ρωμαίων ανάλογα με την τάξη στην οποία ανήκαν.

Βιβλιογραφία/πηγές: Ιστορία Ρωμαική και Βυζαντινή, Β' γυμνασίου ΟΕΔΒ

Ιστορία, Β' λυκείου ΟΕΔΒ

Διατροφικές συνήθειες των Ρωμαίων, Τρομάρας

Τεύχη από τα κόμικς Αστερούς και Οβελίξ

- Με την καθηγήτρια πληροφορικής έχει συσταθεί ένα ερωτηματολόγιο σχετικά με τη διατροφή των μαθητών και θα γίνει «Στατιστική επεξεργασία του ερωτηματολογίου». Επίσης θα γίνει γραφική απεικόνιση (δημιουργία διαγραμμάτων-γραφημάτων) των αποτελεσμάτων.

Βιβλιογραφία/πηγές: βιβλίο πληροφορικής γυμνασίου

Ένας έχει γίνει μια πρώτη επαφή με τους μαθητές από όλους τους καθηγητές που εμπλέκονται στα υποθέματα. Έχουν δοθεί οδηγίες στους μαθητές για την εύρεση υλικού. Οι μαθητές έχουν μαζεύψει και συνεχίζουν να μαζεύουν πληροφορίες.

Συμπεράσματα

Είναι θετικό το γεγονός ότι εξετάζεται το θέμα από τόσες πολλές διαφορετικές πλευρές και είναι ενδιαφέρον λόγω της ποικιλίας των υποθεμάτων.

Τα παιδιά στην πλειοψηφία τους ενδιαφέρονται εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις. Αυτό το αποδεικνύει το γεγονός ότι πολλά παιδιά ανήκουν σε περισσότερες από μία ομάδες.

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ
 (ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΕΝΙΑΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ)

Τάξη: Γ'

Τμήμα: Γ1

**Τίτλος σχεδίου εργασίας: «Η έννοια του καλού και του κακού
μέσα από την Αγγλική μουσική»**

Σχολικό έτος 2003-2004

Στόχοι

- Να εντοπίσουν και να ανιχνεύσουν τα παιδιά την έννοια του καλού και του κακού μέσα από κείμενα, ώστε να καταλάβουν τη διαθεματική προσέγγιση του θέματος.
- Καλή και κακή χρήση του διαδικτύου.
- Ορισμός της έννοιας του καλού και του κακού μέσα στον αθλητισμό.
- Να κατανοήσουν τα παιδιά το σημασιολογικό περιεχόμενο των δύο αντιθετικών εννοιών μέσα από τραγούδια της επιλογής τους.

Δραστηριότητες

- Αναζήτηση του καλού και του κακού στην επικοινωνία μέσω διαδικτύου. Καλή και κακή χρήση του διαδικτύου, αναζήτηση πληροφοριών στο internet. Συζήτηση/αναζήτηση πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων χρήσης διαδικτύου.
- Στον Αθλητισμό: Συζήτηση για τα οφέλη της άθλησης, προώθηση υγείας και εξασφάλιση ψυχικής ισορροπίας, αναφορά στον ηθικό τομέα του αθλητισμού. Συζήτηση για την ευγενή άμιλλα, το «ευ αγωνίζεσθαι», το ιδεώδες, το καλό στον αθλητισμό. Η έννοια του κακού, η βία, οι δολοπλοκίες, η διαφθορά με μεγάλα χρηματικά ποσά, το πρόβλημα του ντόπινγκ.
- Εντοπισμός του καλού και του κακού -σε ομάδες- στα αρχαιοελληνικά κείμενα του σχολικού βιβλίου. Η έννοια του καλού και του κακού στα κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Προσέγγιση κειμένων και μελέτη του τι λέγεται από ψυχολόγους της ανθρώπινης συμπεριφοράς.
- Αναζήτηση τραγουδιών που αναφέρονται στο καλό και το κακό. Συζήτηση και ανάλυση του περιεχομένου τους.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Συμμετοχή των παιδιών και συζήτηση κατά ομάδες.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Διδακτικά εγχειρίδια
- Εγκυλοπαιδικό λεξικό Πάπυρος-Λαρούς-Μπριττάνικα
- Πληροφορίες από το διαδίκτυο

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ
 (ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΕΝΙΑΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ)

Τάξη: Γ'

Τμήμα: Γ2

**Τίτλος σχεδίου εργασίας: «Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης
και ο ρόλος τους στη ζωή μας»**

Σχολικό έτος 2003-2004

Προεργασία

Αρχικά, έγινε προσπάθεια να οργανωθεί η τάξη σε μικρότερες ομάδες εργασίας και να επιτευχθεί η καλύτερη γνωριμία των μαθητών μεταξύ τους. Αφού συστάθηκε μια λίστα, καταλήξαμε στη δεοντολογία του σχεδίου εργασίας π.χ. τι οφείλει ο καθένας στην ομάδα, τι πρέπει να κάνει και τι να αποφύγει, πώς θα μπορέσει να γίνει περισσότερο συνεργάσιμος και να καλλιεργήσει τα ταλέντα του. Κατόπιν, τα παιδιά κατάρτισαν μια λίστα θεμάτων που τα ενδιαφέρει και μέσω της ψηφοφορίας καταλήξαμε στο συγκεκριμένο θέμα. Ας σημειωθεί, πως το θέμα επιλέχτηκε κυρίως με γνώμονα τις ερωτήσεις: «τι με ενδιαφέρει», «τι θέλω να γίνω όταν μεγαλώσω». Τέλος, εκφράστηκε η πρόταση από το συντονιστή-καθηγητή να αποτελέσει το σχέδιο πρωτίστως ευκαιρία αναζήτησης δεδομένων μέσω της αυτοψίας και επιτόπιας έρευνας.

Οι καθηγητές που συνεργάστηκαν στην πρώτη αυτή φάση του σχεδίου ήταν των ακόλουθων ειδικοτήτων:

- Πληροφορικής (κ. Χατζηβασιλείου)
- Φυσικών επιστημών (κ. Κώτσης)
- Αγγλικής γλώσσας (κ. Γερογιαννάκη)
- Φιλολογικών μαθημάτων (κ. Μυρίλλα-συντονίστρια)

Στόχοι

- Να εντοπίσουν οι μαθητές τη σημασία και το ρόλο των Μ.Μ.Ε. στην καθημερινή μας ζωή.
- Να ανιχνεύσουν τους κινδύνους που εγκυμονεί η άκριτη παρακολούθηση και πρόσληψη των ειδήσεων.
- Να εντοπίσουν και να σημειώσουν στο μαθητικό τους περιβάλλον τις απώψεις/κρίσεις που οι συνομήλικοί τους τρέφουν για τα Μ.Μ.Ε.
- Να αποκτήσουν τις δέουσες άμυνες, ώστε να αντιμετωπίσουν τις αρνητικές επιπτώσεις των Μ.Μ.Ε. στη ζωή των συνομηλίκων τους.
- Να ενδιαφερθούν για το θετικό ρόλο των Μ.Μ.Ε., ώστε να δώσουν έμφαση σε αυτόν παρά στην κίβδηλη ενημέρωση.

Δραστηριότητες

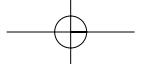
- Μελετήθηκαν από τις ομάδες εργασίας κείμενα που αναφέρονται στο ρόλο των Μ.Μ.Ε. και στους κινδύνους που εγκυμονούν για τα παιδιά.
- Πραγματοποιήθηκε σύγκριση μιας Αγγλικής και μιας Ελληνικής εφημερίδας, ώστε τα παιδιά να ανιχνεύσουν τη δομή του τύπου, εντοπίζοντας ομοιότητες και διαφορές, καθώς και διαφορετικούς στόχους. Επίσης, μελετήθηκε λεξιλόγιο στην Αγγλική γλώσσα αναφορικά με τα Μ.Μ.Ε.
- Συζητήθηκε το ζήτημα κατάρτισης ερωτηματολογίου (που είναι και ο τελικός στόχος) προς τα υπόλοιπα παιδιά του σχολείου. Οι ομάδες εργασίας κατάρτισαν από ένα ερωτηματολόγιο που είχε στόχο την ανίχνευση των σχέσεων των λοιπών μαθητών με τα Μ.Μ.Ε. Κατόπιν, επιτεύχθηκε μια σύγκλιση των ερωτήσεων, οι οποίες συμπτύχθηκαν και οδήγησαν στο τελικό ερωτηματολόγιο. Εντός της τάξης συζητήθηκαν οι «κρυφοί» και «ύπουλοι» στόχοι ενός ερωτηματολογίου (π.χ. η αποκάλυψη όσων απαντούν ψέματα, οι ασφαλιστικές δικλείδες που οδηγούν σε αντικειμενικά αποτελέσματα, ακόμα και η προσπάθεια παραπλάνησης και κατεύθυνσης των ερωτηθέντων).
- Υπό την αιγίδα των θετικών επιστημών επιτεύχθηκε η σύνδεση φυσικής και Μ.Μ.Ε. Ο καθορισμός αυτής της σχέσης επιτεύχθηκε μέσω της επίδειξης του αστροναύτη Σκοτ, ο οποίος επιβεβαιώνει την ελεύθερη πτώση των σωμάτων μπροστά στα μάτια των θεατών. Αναφορές στην ατμοσφαιρική πίεση και στα μετεωρολογικά δελτία, την κινητική ενέργεια των δρομέων μεγάλων ταχυτήτων και τη στιγμή που ο πρώτος δρομέας κόβει το νήμα μπροστά στα μάτια των θεατών. Ανάθεση αναζήτησης πληροφοριών στο Διαδίκτυο και στη Δημοτική βιβλιοθήκη.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Δραστηριοποίηση και πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών για ένα θέμα που οι ίδιοι επέλεξαν και όπως φαίνεται τους απασχολεί αρκετά.
- Σε αντίθεση με τη διάθεση που δείχνουν οι μαθητές όταν πρόκειται για επιτόπια και πρωτογενή έρευνα, επιδεικνύουν φαθυμία και κόπωση, όταν πρόκειται να ανιχνεύσουν τους στόχους της εργασίας μέσα από δοκίμια, τα οποία, ωστόσο χρησιμεύουν στην απόκτηση του ανάλογου υπόβαθρου.
- Ιδιαίτερο ενδιαφέρον επέδειξαν οι μαθητές, όταν ως μικροί δημοσιογράφοι κατάρτιζαν το ερωτηματολόγιο.

Βιβλιογραφία

- «Ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης» (Β. Βασιλικός)
- «Το παιδί και η τηλεόραση» (Φ. Τσαλίκογλου)
- Σχολικό εγχειρίδιο της νέας Ελληνικής γλώσσας - Γ' γυμνασίου ΟΕΔΒ
- Εφημερίδες "Guardian" και «Βήμα»
- Έρευνα στο Διαδίκτυο
- Σχολικό εγχειρίδιο Φυσικής της Β' γυμνασίου ΟΕΔΒ
- Εγκυλοπαίδεια Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάνικα

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ

Τάξη: Α'

ΘΕΜΑ: «ΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΛΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΚΑΙ ΤΑ ΙΛΙΑΙΤΕΡΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ»

Σχολικό έτος 2003-2004

Διδακτικοί στόχοι

- Γνωριμία και κατανόηση της τοπικής ιστορίας και του τοπικού πολιτισμού
- Κατανόηση και καταγραφή της τοπικής παράδοσης και των εθίμων
- Ευαισθητοποίηση σε ζητήματα που αφορούν την πόλη, τον πολιτισμό και την περιοχή μας
- Αξιοποίηση της βιωματικής εμπειρίας ως ουσιαστικού τρόπου μάθησης
- Κοινωνικοποίηση των μαθητών μέσα από ομαδικές εργασίες και συνεργασίες
- Καλλιέργεια της κριτικής σκέψης
- Ενεργή εμπλοκή σε μαθησιακές διαδικασίες

Μεθοδολογικό πλαίσιο

- Βιωματική μάθηση
- Ομαδική έρευνα και εργασία
- Αλληλεπίδραση

Διαδικασία υλοποίησης

- Χωρισμός σε ομάδες ανάλογα με τα ενδιαφέροντα
- Αναζήτηση, συγκέντρωση, αξιολόγηση και ταξινόμηση στοιχείων
- Συζήτηση σχετικά με την αναγκαιότητα διατήρησης της παράδοσης
- Παραγωγή φωτογραφικού υλικού
- Έκθεση ζωγραφικής
- Επίσκεψη σε μουσεία
- Μελέτη μνημείων - κτισμάτων
- Εκμάθηση και παρουσίαση τοπικών χορών
- Συνεντεύξεις αρμοδίων
- Παρουσίαση των εργασιών

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ

Τάξη: Β'

**Τίτλος σχεδίου εργασίας: «Γνωμιμία με τον κόσμο του αυτοκινήτου
και τη σχέση του με το περιβάλλον και τον άνθρωπο»**

Σχολικό έτος 2003-2004

Καθηγητές: Ρακιτζής Κ., Νιζαμης Α., Νταμπωση Φ.

Συντονίστρια: Τσαπανη Θ.

Διδακτικοί στόχοι

1. Να διαμορφώσουν άποψη και εικόνα για την εξέλιξη των μέσων μεταφοράς από την εποχή της άμαξας μέχρι την εποχή του αυτοκινήτου.
2. Να αντιληφθούν τη χρησιμότητα του αυτοκινήτου από κοινωνική, ενεργειακή και περιβαλλοντική άποψη.
3. Να ενημερωθούν και να ευαισθητοποιηθούν στα σοβαρά περιβαλλοντικά ζητήματα που προκαλούνται από την κίνηση των αυτοκινήτων σε συνδυασμό με την τεράστια αύξηση του αριθμού των τροχοφόρων.
4. Να αποκτήσουν συνείδηση της κυκλοφοριακής αγωγής.
5. Να συνειδητοποιήσουν τις υποχρεώσεις τους ως μελλοντικοί οδηγοί.
6. Να κατανοήσουν ότι η χρήση και η κατάχρηση οινοπνευματωδών ποτών είναι σημαντικός παράγοντας τροχαίων ατυχημάτων.
7. Να ερευνήσουν και να κατανοήσουν τη σχέση του αλκοόλ και της οδήγησης και τις επιπτώσεις σε τροχαία. Θάνατος, αναπηρία, ατομική, κοινωνική και οικονομική επιβάρυνση, επιπτώσεις στη δουλειά, στην οικογένεια .....
8. Να γνωρίσουν την οδήγηση ως δικαίωμα και ικανότητα ανδρών και γυναικών.

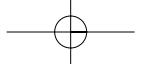
Μεθοδολογικό πλαίσιο

- Βιωματική μάθηση
- Συμμετοχή
- Μελέτη περίπτωσης
- Αλληλεπίδραση
- Μελέτη πεδίου

Διαδικασία υλοποίησης

- Χωρισμός σε ομάδες
- Συγκέντρωση στοιχείων
- Παρουσίαση
- Προβολή ταινιών
- Πρόσκληση αρμοδίων
- Έκθεση φωτογραφίας
- Συγκέντρωση γελοιογραφιών σχετικών με το θέμα
- Αναζήτηση αιτιών τροχαίων
- Συζήτηση σχετική με τη ρύπανση της ατμόσφαιρας από ρύπους αυτοκινήτων.
- Συζήτηση σχετική με την υπερκατανάλωση μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Συζήτηση σχετική με την ισότητα των δύο φύλων στην οδήγηση
- Θεατρικό παιχνίδι

ΔΙΩΡΟ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ
1	15/1/2004	Ενημέρωση των μαθητών για το περιεχόμενο και την υλοποίηση του προγράμματος της ευέλικτης ζώνης. Προτάσεις για επιλογή θέματος.
2	23-Ιαν	Συζήτηση για τα προτεινόμενα θέματα, εξέταση των παραμέτρων τους και της διαδικασίας υλοποίησής τους. Επιλογή του συγκεκριμένου θέματος μετά από ψηφοφορία μεταξύ τεσσάρων προταθέντων θεμάτων.
3	28-Ιαν	Χωρισμός των μαθητών σε 6 ομάδες, ορισμός αρχηγών στις ομάδες, καθορισμός υποθεμάτων και της διαδικασίας υλοποίησης του προγράμματος.
4	3-Φεβ	Μελέτη των ομάδων πάνω σε υλικό πληροφοριακό και ενημερωτικό για την εξέλιξη του αυτοκινήτου στο χρόνο και για τα τροχαία σε σε σχέση με το αλκοόλ, προβολή βιντεοκασσέτας με θέμα «τροχαία ατυχήματα και αλκοόλ»,
5	9-Φεβ	Παρουσίαση του θέματος «τροχαία ατυχήματα και αλκοόλ» από αρμόδιο της τροχαίας, ελεύθερη βιωματική έκφραση των μαθητών πάνω στο θέμα
6	26-Φεβ	Αυτοκίνητο και περιβάλλον, μελέτη περίπτωσης από τις ομάδες πάνω σε πληροφοριακό υλικό για τις επιπτώσεις της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων στην ατμόσφαιρα
7	3-Μαρ	Μελέτη περίπτωσης για τις μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με την παρουσίαση ανάλογου υλικού.
8	16-Μαρ	Μελέτη περίπτωσης για την ισοτιμία στη συμπεριφορά απέναντι σε οδηγούς άνδρες και γυναίκες. Εμπειρίες - απόψεις μαθητών.
9	31-Μαρ	Κώδικας οδικής κυκλοφορίας - Σήματα - εμπέδωση - αξιολόγηση
10	27-Απρ	Επίσκεψη στο πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής
11	3-Μαΐ	Θεατρικό παιχνίδι - Απολογισμός έργου - εντυπώσεις - διαπιστώσεις

**Ενέλικη Ζώνη - Πρόγραμμα Ι
Θεματική Περιοχή: Μουσειακή Παιδεία - Τοπική Ιστορία**

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ

Τάξη: Γ'

Τίτλος σχεδίου εργασίας: «Η ζωή και η Ιστορία της Πόλης μας κατά τους νεώτερους χρόνους, όπως προβάλλει από τα Μουσεία και τα μνημεία της»

Σχολικό έτος 2003-2004

ΥΠΟΘΕΜΑ:

A.1. Μουσειακή Παιδεία

B.1. Ιστορικά: Φυσιογνωμία-κατάσταση της Καβάλας το 19ο αιώνα και μετά.
(Μελέτη πηγών).

B.2. Κοινωνικοοικονομικές δομές και δραστηριότητες.

B.3. Πολιτιστικά δεδομένα.

Καθηγητές:

Συντονίστρια: Πατρωνίδου Δωροθέα

Μπίτσα Αναστασία

Παπαδόπουλος Γεώργιος

Παπαποστόλου Λεωνίδας

Πατρωνίδου Δωροθέα

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΙ:

Ιστορία, Κοινωνιολογία, Οικονομία, Ιστορία Τέχνης.

A.1. Μουσειακή Παιδεία

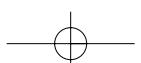
Ο ρόλος του Μουσείου για τη συγκρότηση και συνειδητοποίηση της Ιστορικής και πολιτισμικής ταυτότητας.

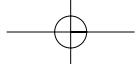
B.1. Ιστορικά

- 19ος και 20ος αιώνας.

B.2. Κοινωνικοοικονομικές δομές και δραστηριότητες.

- ◆ Εμπόριο - Καπνεμπόριο.
- ◆ Κοινωνικές τάξεις - Καπνεργατική τάξη.
- ◆ Καπνεργατικό κίνημα.

B.3. Πολιτιστικά δεδομένα.

- Οικιστικά.
- Σχολεία, μιօρφωτικά ιδρύματα, ξενόγλωσση Εκπαίδευση.
- Σύλλογοι, βιβλιοθήκες, αδελφότητες κλπ.
- Πνευματικοί άνθρωποι της πόλης.

Διδακτικοί Στόχοι

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές τη χρησιμότητα των Μουσείων και των μνημείων.
2. Να γνωρίσουν την τοπική Ιστορία (Κοινωνική, Οικονομική, Πολιτισμική).

Παιδαγωγικοί Στόχοι

Οι μαθητές

1. Να ασκηθούν να παρατηρούν και να αντλούν πληροφορίες.
2. Να ασκηθούν να «αναγιγνώσκουν» τις πληροφορίες και να τις αξιοποιούν ερμηνεύοντας τες και οδηγούμενοι σε συμπεράσματα.
3. Να γνωρίσουν βιωματικά και ερευνητικά την τοπική Ιστορία.
4. Να μάθουν να αυτενεργούν, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να οργανώνουν μεθοδικά την εργασία τους, να ερευνούν, να οδηγούνται σε συμπεράσματα, να συνεργάζονται.

Μεθοδολογία

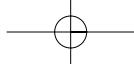
Βιωματική προσέγγιση - Μάθηση - Ομαδική εργασία - Συνεργασία - Αυτενέργεια - Διάλογος - Αλληλεπίδραση - Συλλογική ευθύνη - Από το «Εγώ» στο «Εμείς».

Υλοποίηση

- Δημιουργία ομάδων εργασίας.
- Συγκέντρωση στοιχείων, καταγραφή, επεξεργασία.
- Παρουσίαση.
- Πρόσκληση ειδικών.
- Επισκέψεις σε Μουσεία-Μνημεία.
- Συγκέντρωση ζωντανών μαρτυριών.
- Αποτύπωση μνημείων (φωτογράφηση, σκίτσο, ζωγραφική).
- Έκθεση στοιχείων - συμπερασμάτων.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

<i>a/a</i>	<i>Εβδομάδα</i>	<i>Ημέρα</i>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Παρατηρήσεις</i>
1	12/1-16/1/04	Πέμ. 15/1	Παρουσίαση θέματος. Κατάρτιση ομάδων εργασίας.	
2	19/1-23/1/04	Παρ. 23/1	Ρόλος του Μουσείου. Ενδοσχολική απασχόληση.	
3	26/1-30/1/04	Τετ. 28/1	Επίσκεψη στο Δημοτικό - Λαογραφικό Μουσείο Καβάλας. Ξενάγηση από την Δ/ντρια του μουσείου.	Διδάχθηκαν πώς γράφεται μια ιστορική μελέτη - πραγματεία και πώς οργανώνεται ένα μουσείο.
4	2/2-6/2/04	Τρ. 3/2	Ενδοσχολική απασχόληση-Συζητήσεις ανατροφοδότησης. *Ανταλλαγή απώψεων με την υπεύθυνη σύμβουλο.	Συμπλήρωση ερωτηματολογίου σχετικά με δημοτικό - λαογραφικό μουσείο. Έλεγχος εμπέδωσης.
5	9/2-13/2/04	Δευτ. 9/2	Ομιλητής κ. Βύζικας (συγγραφέας βιβλίων σχετικών με την τοπική ιστορία).	Παρουσίαση της καπνοκαλλιέργειας και καπνεργασίας στην Καβάλα τον 20 ^ο αιώνα.
6	24/2-27/2/04	Πέμ. 26/2	Επίσκεψη στο Μουσείο Καπνού.	Ξενάγηση - φωτογράφιση υλικού - συμπλήρωση ερωτηματολογίων.
7	1/3-5/3/04	Τετ. 3/3	Έρευνα στο σπίτι.	Συγκέντρωση ζωντανών μαρτυριών.
8	15/3-19/3/04	Δευτ. 15/3	Επίσκεψη στο σχολείο του κ.Ρουδομέτωφ (αρχιτέκτονα, Δ/ντή Ιστορικού και Λογοτεχνικού Αρχείου Καβάλας).*Επίσκεψη της υπεύθυνης συμβούλου.	Παρουσίαση της ελληνοχριστιανικής κοινότητας Καβάλας στις αρχές του 20 ^{ου} αι.
9	29/3-2/4/04	Τετ. 31/3	Ενδοσχολική εργασία - ανατροφοδότηση. Διακοπές του Πάσχα.	Παρουσίαση πορείαστων εργασιών.
10	26/4-30/4/04	Τρ. 27/4	Παλιά πόλη - Καμάρες.	Περιήγηση στην παραδοσιακή συνοικία της Παναγίας. Φωτογράφιση - Ζωγραφική.
11	3/5-7/5/04	Δευτ. 3/5	Ενδοσχολική εργασία.	Ταξινόμηση υλικού.
12	10/5-14/5/04	Πέμ. 13/5	Παρουσίαση.	Αξιολόγηση.

4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ

Τάξη: Α'   Τμήμα: Α4

ΘΕΜΑ: ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ: «Οι έξυπνες διαφημίσεις
θέλουν και... εξυπνότερους καταναλωτές»

Σχολικό έτος 2003-2004

Συντονίστρια προγράμματος: ΖΕΡΒΟΥ ΣΟΦΙΑ, Φιλόλογος

Συνεργαζόμενη καθηγήτρια: ΧΙΟΝΗ ΣΩΤΗΡΙΑ, Καθηγήτρια Αγγλικής γλώσσας.

Κριτήρια επιλογής θέματος

- Να είναι οικείο και προσιτό στους μαθητές και στις μαθήτριες.
- Να αφορά την καθημερινή ζωή.
- Να προσφέρει ποικιλία δραστηριοτήτων.
- Να συνδέεται διαθεματικά - διεπιστημονικά και με άλλα γνωστικά αντικείμενα.

Σκοπός

- Να συνειδητοποιήσουν ότι ανήκουν σε μια μεγάλη ομάδα το «καταναλωτικό κοινό» και να γνωρίσουν τη δύναμή τους. Να αποκτήσουν μια καινούργια οπτική όσον αφορά τις διαφημίσεις.

Στόχοι

- Να γνωρίσουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως καταναλωτές.
- Να προβληματιστούν για το ρόλο της διαφήμισης στη διαμόρφωση των καταναλωτικών συνηθειών μας.
- Να μπορούν να μεταδώσουν τις γνώσεις τους (κυρίως σε συνομηλίκους και συμμαθητές τους).
- Να πληροφορηθούν για τους νόμους και τον τρόπο που λειτουργεί η αγορά.
- Να συνειδητοποιήσουν τη διαφορά ανάμεσα στον τρόπο που οι άνθρωποι κατανάλωναν παλιότερα και στην σημερινή υπερκαταναλωτική κοινωνία.
- Να εναισθητοποιηθούν στο θέμα κατανάλωση και περιβάλλον.
- Να προβληματιστούν στο θέμα της αλόγιστης κατανάλωσης, αρχίζοντας από τις δικές τους συνήθειες ως καταναλωτές.
- Να γνωρίσουν τις οργανώσεις προστασίας του καταναλωτή και να συνειδητοποιήσουν το ρόλο τους.
- Να χρησιμοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες για την αναζήτηση υλικού.
- Να καλλιεργήσουν πνεύμα συνεργασίας και υπευθυνότητας.

Επιμέρους ενότητες

Το τμήμα, αποτελούμενο από 23 μαθητές/ριες, χωρίστηκε σε (4) ομάδες, κάθε μια από τις οποίες ασχολήθηκε με μια από τις παρακάτω ενότητες- κυρίως για τη συλλογή υλικού και πληροφοριών και τη σύνθεση. Στις δραστηριότητες συμμετείχαν όλες οι ομάδες. Κάθε ομάδα επέλεξε την ενότητα με την οποία ήθελε να ασχοληθεί.

A. Καταναλωτής (καταναλωτική κοινωνία, τρόποι αγοράς, κριτήρια για την αγορά ενός προϊόντος, λειτουργία αγοράς).

B. Διαφήμιση (επικοινωνιακό πλαίσιο διαφήμισης, μέσα διαφήμισης, θετικά και αρνητικά, παιδί και διαφήμιση, προτάσεις για τον περιορισμό των αρνητικών της συνεπειών).

G. Συμπεριφορά καταναλωτή (δικαιώματα και υποχρεώσεις, προστασία του καταναλωτή).

D. Κατανάλωση και Περιβάλλον (αειφόρος κατανάλωση, τρόποι προστασίας του περιβάλλοντος από την αλόγιστη κατανάλωση).

Μέθοδος: Μαθητοκεντρική, ομαδοσυνεργατική.

Χρονοδιάγραμμα: Από τον Ιανουάριο του 2004 έως τα τέλη Απριλίου 2004 (συνολικά 11 διώραα).

Δραστηριότητες

1η Προβολή της βιντεοκασέτας «Αγωγή του Καταναλωτή στα Σχολεία», από το Υλικό Σχολείων ΣΕΠΠΕ, για το Πρόγραμμα «Αγωγή του Καταναλωτή».

Στόχος: Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές/ριες για το θέμα και να ξεκινήσει μια προσπάθεια αποσαφήνισης βασικών όρων του θέματος μέσα από συζήτηση.

2η Συγκέντρωση διαφημίσεων από τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο.

Στόχος: Να έρθουν οι μαθητές/ριες σε επαφή με τον διαφημιστικό λόγο και την εικόνα, συζητώντας τι «κρύβεται» πίσω από αυτά.

3η Συγκέντρωση υλικού (άρθρα, ζεπορτάζ, έρευνες, λογοτεχνικά κείμενα, δημοσκοπήσεις, δημοσιεύματα των καταναλωτικών οργανώσεων, κλπ.)

Στόχος: Να μάθουν οι μαθητές/ριες, να αναζητούν υλικό από διαφορετικές πηγές (βιβλιοθήκη, τύπος, διαδίκτυο).

4η Επιστολές των ομάδων προς τις οργανώσεις Προστασίας Καταναλωτή (προς το IN.KA, το Κ.Ε.Π.ΚΑ. και την Ε.Κ.ΠΟΙ.ΖΩ.) για την αποστολή ενημερωτικού υλικού.

Στόχοι: Να θέσουν σε εφαρμογή όσα έχουν διδαχθεί για την επιστολή με επίσημο ύφος στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας.

Να συνειδητοποιήσουν ότι οι οργανώσεις αυτές δεν είναι «ζήτημα των μεγάλων» αλλά ότι και οι ίδιοι μπορούν να προστρέξουν σε αυτές για καταναλωτικά θέματα.

5η Ομιλία - συζήτηση όλων των μαθητών της Α' τάξης με τον διευθυντή της Διεύθυνσης Εμπορίου Καβάλας, ο οποίος ανταποκρίθηκε σε πρόσκληση των μαθητών.

Στόχος: Να ενημερωθούν για τους τρόπους λειτουργίας και ελέγχου της αγοράς της πόλης τους και να λύσουν απορίες σχετικές με προβλήματα στις καθημερινές τους συναλλαγές.

6η Κατασκευή ερωτηματολογίων.

α. Ερωτηματολόγιο που κατασκεύασαν οι ομάδες για να το απευθύνουν σε καταναλωτές με θέματα που αφορούν στον επηρεασμό τους από τις διαφημίσεις, στην προτίμηση ή όχι της ποσότητας έναντι της ποιότητας, στην αγορά προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον, στον επηρεασμό τους από τις προσφορές, κ.ά.

β. Κατασκευή ερωτηματολογίου όπου οι μαθητές/ριες θα σημειώνουν τις προτιμήσεις των αγοραστών την ώρα της αγοράς των προϊόντων (προσφορές, χρήση εκπτωτικών κουπονιών, οικονομικές συσκευασίες, δώρα, κ.λπ.).

Στόχος: Η εξοικείωση των μαθητών/ριών με διαδικασίες και κριτήρια επιστημονικής έρευνας.

7η Μελέτη πεδίου

- Επίσκεψη σε κατάστημα μεγάλης αλυσίδας super market της πόλης, όπου οι δύο ομάδες απευθύνουν το ερωτηματολόγιο που κατασκεύασαν σε καταναλωτές και οι άλλες δύο ελέγχουν στα ταμεία τις προτιμήσεις των αγοραστών (προσφορές, οικονομικές συσκευασίες, εκπτωτικά κουπόνια, εκπτωτικές κάρτες του καταστήματος, προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, κ.ά.).

Σκοπός της μελέτης πεδίου είναι η συμμετοχή των μαθητών/ριών σε παρατηρήσεις άμεσες και η συλλογή και καταγραφή στοιχείων για το θέμα τους.

- Για να πραγματοποιηθεί η μελέτη πεδίου η υπεύθυνη εκπαιδευτικός προετοίμασε την επίσκεψη τακτοποιώντας τυπικά θέματα ενώ οι ομάδες προγραμμάτισαν τις ενέργειές τους (κατανομή εργασιών, συγκέντρωση του απαιτούμενου υλικού: φωτοτυπημένα ερωτηματολόγια, στυλό, φωτογραφική μηχανή, βιντεοκάμερα).

Σύνθεση

8η Κατασκευή κολλάζ

Υλικά: Το συγκεντρωμένο φωτογραφικό και έντυπο υλικό, χαρτόνια, κόλλες, μαρκαδόροι.

Στόχοι: Η διαθεματική σύνδεση του θέματος με το μάθημα των Καλλιτεχνικών.

Η δυνατότητα έκφρασης των μαθητών/ριών μέσα από την τεχνική του κολλάζ

9η Σύνθεση των στοιχείων από τη μελέτη πεδίου, κοινοποίηση των αποτελεσμάτων και κατασκευή διαγραμμάτων.

Στόχοι: Να συνδεθεί διαθεματικά το θέμα με το μάθημα των Μαθηματικών.

Να εξοικειωθούν με διαδικασίες και κριτήρια επιστημονικής έρευνας.

Να χρησιμοποιήσουν τις ήδη αποκτηθείσες γνώσεις τους στους Η/Υ.

10η Παραγωγή κειμένων από το συγκεντρωμένο υλικό.

Σύνθεση των στοιχείων που συνέλεξαν από τις επισκέψεις, τις έρευνες, τη συλλογή υλικού, τις εμπειρίες.

Στόχοι: Να ιεραρχήσουν το πλήθος των πληροφοριών και στοιχείων που συνέλεξαν.

Να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους στη συγγραφή κειμένου (χρήση κατάλληλων ρημάτων, φράσεων, σχολίων, κ.ά.).

- **Παραγωγή ψηφιακού δίσκου (C.D.),** εύκολου στη χρήση από τους μαθητές/ριες όλων των τάξεων(από την συντονίστρια καθηγήτρια), όπου παρουσιάζεται όλο το υλικό του υπό εξέταση θέματος (κείμενα, άρθρα, δημοσιεύματα, ερωτηματολόγια, διαγράμματα, φωτογραφικό και βιντεοσκοπημένο υλικό, βιβλιογραφία, κ.ά.). Οι μαθητές επέλεξαν τα σκίτσα, τις εικόνες, τη σχεδίαση του εξωφύλλου.

Παρουσίαση Εργασίας

Η εργασία θα παρουσιαστεί ενώπιον όλου του Γυμνασίου σε χώρο όπου θα έχουν αναρτηθεί τα κολλάζ, οι αφίσες και το υπόλοιπο φωτογραφικό υλικό που συνέλεξαν οι ομάδες. Με αφορμή την προβολή στιγμιότυπων από την επίσκεψη στην υπεραγορά θα παρουσιαστούν με διαγράμματα τα συμπεράσματα της έρευνας.

Οι ομάδες έχοντας επιλέξει τα μέλη που θα χειρίζονται τον Η/Υ, για την προβολή του ηλεκτρονικού υλικού (C.D.), θα σχολιάζουν όσα προβάλλονται. Στο τέλος θα μοιραστεί έντυπο υλικό (ενημερωτικά φυλλάδια, κάρτες οργανώσεων) που θα αφορά κυρίως στις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του καταναλωτή, στις διαφημίσεις και στους φορείς ελέγχου και προστασίας).

Αναμενόμενα Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Συζητώντας με τους μαθητές/ριες κατά την πορεία της εργασίας έγιναν αντιληπτά τα παρακάτω:

- Οι μαθητές/ριες άρχισαν να συνειδητοποιούν τις υποχρεώσεις τους - κυρίως απέναντι στο περιβάλλον - ως καταναλωτές.
- Απέκτησαν πιο υπεύθυνη συμπεριφορά στις αγορές τους (αποδείξεις, εγγυήσεις, συμπεριφορά πωλητών).
- Γνώρισαν πως μπορούν να προσφέγουν οι ίδιοι αλλά να πληροφορήσουν και τους οικείους τους σε περίπτωση εκμετάλλευσης ή εξαπάτησης τους, ανάλογα με

το προϊόν ή την υπηρεσία. Έμαθαν κάποια πράγματα για τις δραστηριότητες των καταναλωτικών οργανώσεων και των κρατικών φορέων.

- Εργάστηκαν ομαδικά και υπεύθυνα, αναλαμβάνοντας εργασίες ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους, τις ιδιαίτερες κλίσεις τους, τη δυνατότητα πρόσβασης στις πηγές.
- Χρησιμοποίησαν πολλές από τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει ως μαθητές/ριες της Α' Γυμνασίου σε δραστηριότητες που δεν αφορούν το ωρολόγιο πρόγραμμα.
- Έμαθαν να αναζητούν υλικό σχετικό με ένα θέμα από διαφορετικές πηγές.
- Διασκέδασαν πραγματικά στη μελέτη πεδίου και ένιωσαν ότι οι ενήλικοι τους υπολογίζουν καθώς απαντούσαν πρόθυμα στις ερωτήσεις τους.

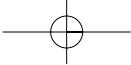
Παρατηρήσεις

Οι μαθητές/ριες στην αρχή ένιωσαν πως δεν θα τα καταφέρουν, έχοντας το άγχος της επίδοσης. Με το πέρασμα του χρόνου όμως και μέσα από τις δραστηριότητες κατάλαβαν πως το πρόγραμμα μπορεί να είναι και διασκεδαστικό και ότι μπορεί να τους προσφέρει γνώσεις που αφορούν την καθημερινότητά τους. Έτσι, το ενδιαφέρον τους αυξήθηκε με αποτέλεσμα ο χρόνος να μην αρκεί, γιατί προσκόμιζαν νέο υλικό ή είχαν απορίες για άλλες παραμέτρους του θέματος. Επίσης, το θέμα της κατανάλωσης σε σχέση με το περιβάλλον, λόγω έλλειψης χρόνου δεν προσεγγίστηκε σε βάθος.

Σημαντικό είναι το γεγονός ότι συμμετείχαν -αν και όχι με τον ίδιο ξήλο- όλοι οι μαθητές/ριες της τάξης, ανεξάρτητα από την επίδοσή τους στα μαθήματα.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

1. Μαγνήσαλης Κ., Η Συμπεριφορά του Καταναλωτή, Έννοια, Ανάλυση, Πρότυπα, Προστασία. (εκδ. Inter Books, Αθήνα, 1997).
  2. «Αγωγή του Καταναλωτή»: Σχολικό πρόγραμμα στο πλαίσιο του έργου «Σχολεία Εφαρμογής Πιλοτικών Προγραμμάτων Εκπαίδευσης» (Σ.Ε.Π.Π.Ε.).
  3. Οικιακή Οικονομία της Β' Τάξης Γυμνασίου, εκδ. Ο.Ε.Δ.Β., 2001.
  4. Ημερήσιος και περιοδικός Τύπος.
  5. Υλικό από τις οργανώσεις προστασίας Καταναλωτή.
  6. Υλικό από το Διαδίκτυο.
- Εκτενέστερη βιβλιογραφία και συγκεκριμένες παραπομπές στον Τύπο και στο Διαδίκτυο υπάρχουν στην εργασία.

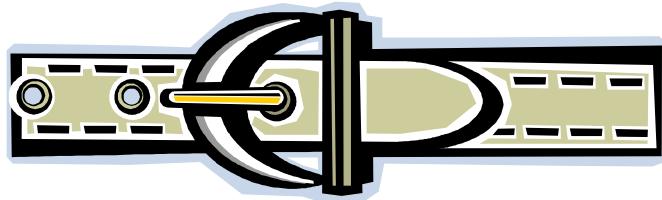

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΡΗΝΙΔΩΝ

Τάξη: Α' Τμήμα: Α4

Γενικός τίτλος εργασίας: «ΔΙΑΤΡΟΦΗ: υγεία - ιστορία - πολιτισμός»

Σχολικό έτος 2003-2004

Υπεύθυνη Συντονίστρια: Δ/ντρια ΖΑΖΑΡΗ ΜΑΡΙΝΑ

Υπεύθυνος Σχολικός Σύμβουλος: ΚΑΛΠΑΚΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Αριθμός Καθηγητών: 22, Αριθμός Μαθητών: 206

ΥΠΟΘΕΜΑΤΑ (ανα τάξη)

Α' τάξη: 1) ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

2) ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΥΖΙΝΕΣ

3) ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΦΑΓΗΤΟ

- Β' τάξη:**
- 1) ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΧΗΜΕΙΑ
  - 2) ΔΙΑΤΡΟΦΗ: ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΓΙΟΡΤΕΣ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑ
  - 3) ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΣΕ ΞΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

- Γ' τάξη:**
- 1) ΥΓΕΙΑ - ΑΣΚΗΣΗ - ΔΙΑΤΡΟΦΗ στους εφήβους
  - 2) ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ
  - 3) ΤΕΧΝΗ & ΦΑΓΗΤΟ
  - 4) ΤΟ ΠΟΤΟ ΣΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΜΑΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΧΩΡΟΣ: Στους μαθητές δόθηκε η δυνατότητα επιλογής θέματος, επομένως λειτουργούν δέκα (10) τμήματα ευέλικτης ζώνης που δεν αντιστοιχούν στα τμήματα του σχολείου. Σε κάθε τμήμα είναι υπεύθυνοι 2 - 3 καθηγητές διαφόρων ειδικοτήτων. Τα τμήματα εργάζονται στις αίθουσες διδασκαλίας του σχολείου (9) και το ένα, που είναι μικρότερο σε αριθμό, στο γραφείο των καθηγητών. Το κάθε τμήμα εργάζεται υποδιαιρούμενο σε ομάδες των 5 - 6 ατόμων.

ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Κυλιόμενο δίωρο σύμφωνα με το πρόγραμμα που έχει συνταχθεί από την αρχή της εφαρμογής της ευέλικτης ζώνης, αφού ελήφθησαν υπόψη οι προβλεπόμενες αργίες. Το πρόγραμμα είναι αναρτημένο στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου και εφαρμόζεται πιστά.

Κριτήρια επιλογής του θέματος

1. Είναι ένα θέμα επίκαιο, ιδιαίτερης σημασίας και με εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες.
2. Οι μαθητές έχουν ερεθίσματα και πληροφορίες από διάφορα μαθήματα ειδικότητας και δίνεται η δυνατότητα διαθεματικής προσέγγισης.
3. Έχει μεγάλο πλάτος ως θέμα και επομένως μπορεί όλο το σχολείο να εμπλακεί σε ποικίλα υποθέματα που θα κεντρίσουν το ενδιαφέρον των μαθητών και θα ανταποκρίνονται στις αλίσεις και τις δυνατότητές τους. Επομένως η τελική εργασία θα έχει ένα κεντρικό άξονα αναφοράς για όλο το σχολείο.

Σκοπός

Η ενασθητοποίηση και η ενημέρωση των μαθητών για θέματα διατροφής και η διαμόρφωση θετικών στάσεων για ένα υγιεινό τρόπο ζωής.

Στόχοι

1. Ανάπτυξη ικανοτήτων αναζήτησης, συλλογής, ανάλυσης, σύνθεσης και αξιολόγησης πληροφοριών καθώς και ικανοτήτων εργασίας σε ομάδα.
2. Απόκτηση γνώσεων για τις διατροφικές συνήθειες των ανθρώπων στο πλαίσιο της ιστορικής εξέλιξης και των κοινωνικών εκδηλώσεων.
3. Απόκτηση γνώσεων για τις διατροφικές συνήθειες άλλων λαών.
4. Απόκτηση γνώσεων για την τοπική κουζίνα και κατανόηση της σημασίας αυτής στη διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς.
5. Κατανόηση της σχέσης των τοπικών φαγητών με τις ιδιαίτερες τοπικές κλιματικές συνθήκες και τις δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα.
6. Απόκτηση γνώσεων για την υγιεινή διατροφή και ιδιαίτερα για τη Μεσογειακή Δίαιτα.
7. Απόκτηση γνώσεων για τη διατροφή σε κάθε ηλικία, ιδιαίτερα της εφηβείας.
8. Απόκτηση γνώσεων για τα οικολογικά τρόφιμα, τα προϊόντα των βιολογικών καλλιεργειών και τα γενετικά τροποποιημένα προϊόντα.
9. Απόκτηση γνώσεων για τις θετικές και αρνητικές συνέπειες της χοήσης των οινοπνευματωδών ποτών, του καφέ και των αφεψημάτων.

Δραστηριότητες

1. Οι μαθητές συλλέγουν και επεξεργάζονται πληροφορίες (εγκυροπαίδειες, διαδίκτυο, βιβλιογραφία, ημερήσιο και περιοδικό τύπο, συνεντεύξεις κλπ) συζητούν και προβληματίζονται πάνω σ' αυτές.
2. Συντάσσουν ερωτηματολόγια σχετικά με το θέμα τους, τα διακινούν και επεξεργάζονται τα αποτελέσματα.
3. Επισκέπτονται φορείς που εμπλέκονται στο θέμα τους (πχ Δήμος - Αγροτικός Συνεταιρισμός ή νοικοκυρές που κάνουν επίδειξη παρασκευής παραδοσιακών φαγητών.)
4. Ασχολούνται με κατασκευές - χειροτεχνίες - ζωγραφική - μουσική ανάλογα με το θέμα τους.
5. Χρησιμοποιούν Η/Υ για την επεξεργασία του υλικού και τη δημιουργία της τελικής μορφής των εργασιών τους.
6. Μετά τη συγκέντρωση του υλικού σε γραπτή μορφή προβληματίζονται για τον τρόπο παρουσίασης του στη σχολική κοινότητα και γράφουν μικρά θεατρικά δρώμενα τα οποία προετοιμάζονται να παρουσιάσουν. (Δραματοποίηση)

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

1. Ανάπτυξη της ομαδικής εργασίας και συνεργασίας των μαθητών.
2. Βελτίωση των σχέσεων μεταξύ μαθητών και καθηγητών.
3. Συνειδητοποίηση της σημασίας που έχει η καθημερινότητά μας για την υγεία και τον πολιτισμό.
4. Άνοιγμα και σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία και συνεργασία των μαθητών με τοπικούς παράγοντες και φορείς.
5. Τόνωση της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησης των μαθητών που δεν έχουν υψηλές επιδόσεις στα μαθήματα.
6. Έκφραση της δημιουργικότητας των μαθητών και δημιουργία σχολικής ζωής πέρα από το Ωρολόγιο Πρόγραμμα.

ΥΠΟΘΕΜΑ «ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΥΖΙΝΕΣ»

Βιβλιογραφία

1. Τασούλα Καμπουρίδου «Μαγειρική και Ζαχαροπλαστική του Πόντου»
2. Βέφα Αλεξιάδου «Τα γευστικά ταξίδια της Βέφας»
3. Εύη Λ. Βουτσίνα «Το ψωμί»
4. Αρετή Μιχαλακοπούλου «Πατροπαράδοτες ελληνικές συνταγές» Εκδόσεις Φυτράκη
5. Θεοδώρου Μ. Παπαθεοδωρίδου «Αξέχαστα από τον Πόντο» Αθήνα 1953
6. Περιηγητική Λέσχη Νέστου. Πρόγραμμα Ευριδίκη Κομνηνά Σταυρούπολης Νομού Ξάνθης

ΥΠΟΘΕΜΑ «ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ»

Βιβλιογραφία

1. Ομήρου Ιλιάδα και Οδύσσεια (αποσπάσματα φαψωδιών)
2. Robert Flaceliere Ο δημόσιος και ιδιωτικός βίος των αρχαίων Ελλήνων
3. Z. Καρκοπινό Η καθημερινή ζωή στη Ρώμη στο απόγειο της αυτοκρατορίας
4. Σταμπόγλη Ελένη Πρόσκληση σε γεύμα
5. Robert Etienne Η καθημερινή ζωή στην Πομπηία
6. Κουκουλέ Φ Τόμος Ε' Βυζαντινών βίος και πολιτισμός
7. Γ.Α. Μέγας Ελληνικές γιορτές και έθιμα της λαϊκής Λατρείας Εκδ Οδυσσέας

ΥΠΟΘΕΜΑ «ΥΓΕΙΑ - ΔΙΑΤΡΟΦΗ»

Βιβλιογραφία

1. «Ε» ΙΑΤΡΙΚΑ της Ελευθεροτυπίας
2. Παπαδημητρίου Χαρά «Μακροζωΐα»
3. Σχολικά βιβλία διατροφής του ΤΕΕ
4. Σχολικά βιβλία Οικιακής Οικονομίας και Χημείας Γυμνασίου
5. Αργ. Τσακίρη, οικολόγου Οινολογία εκδ. Ψύχαλου 1994

ΥΠΟΘΕΜΑ «ΧΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ»

Βιβλιογραφία

1. Σχολικά βιβλία Οικιακής Οικονομίας Α' και Β' Γυμνασίου
2. Σχολικό βιβλίο Χημείας Γ' Γυμνασίου
3. Κώστα Μπαζαίου «Συνδυασμοί τροφών - Βιταμίνες»
4. Ένθετα εφημερίδων για τα βιολογικά τρόφιμα και τη διατροφή

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

1. http://www.greenpeace.gr/pages/gmo/gmo_1.htm Στην ελληνική ιστοσελίδα της greenpeace υπάρχουν εκτεταμένες αναφορές στα μεταλλαγμένα προϊόντα και τρόφιμα και στους κινδύνους από τη χρήση τους.
2. <http://health.in.gr/diaita/> Στην σελίδα αυτή υπάρχουν πολλά στοιχεία που προέρχονται από πρόσφατες έρευνες και αφορούν τα θρεπτικά συστατικά.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ
Γενικός τίτλος εργασίας: «Παράδοση και Αθλητισμός»
Σχολικό έτος 2003-2004

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

ΥΠΟΘΕΜΑΤΑ

Εκκλησιαστική παράδοση
΄Ηθη - ΄Έθιμα - Παραδοσιακή κουζίνα
Παραδοσιακοί χοροί
Παραδοσιακά παιχνίδια
Παραδοσιακή ενδυμασία
Παραδοσιακό θέατρο
Παραδοσιακή μουσική
Παραδοσιακοί τοπικοί σύλλογοι
Παραδοσιακά παραμύθια
Παραδοσιακά μέσα μεταφοράς και επικοινωνίας
Παραδοσιακά εργαλεία
Παραδοσιακές καλλιέργειες της περιοχής - Παραδοσιακά επαγγέλματα
Παραδοσιακό χιούμορ

Παραδοσιακά κτίρια της περιοχής
 Αρχαία και σύγχρονα αθλήματα
 Αθλητισμός - Διαφήμιση - Οικονομία
 Αθλητισμός - Διατροφή
 Αθλητισμός - Τεχνολογία
 Αθλητισμός - Οικονομία - Πολιτική - Λογοτεχνία
 Αθλητισμός - Διατροφή - Αθλήματα σύγχρονα και παλιά

Οργάνωση - Διαμόρφωση χώρου: 14 τμήματα μέσα στις αίθουσες και οργανωμένα σε 4-5 υποομάδες. Δύο τμήματα στο γυμναστήριο για εκμάθηση χορού και τραγουδιού, ένα τμήμα στο εργαστήριο καλλιτεχνικών και ένα τμήμα στην «ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ» για θεατρική προσέγγιση της παράδοσης.

Εργασία: Εντός και εκτός και του σχολείου

Παιδαγωγική προσέγγιση: Συνεργασία των παιδιών στις ομάδες και με την ευρύτερη σχολική κοινότητα και τοπική κοινωνία.

Μεθοδολογία: Βιωματική, εργαστηριακή, διερευνητική

Κριτήρια επιλογής θεμάτων

Ενδιαφέρον για την ελληνική κουζίνα
 Εύκολη πρόσβαση σε πηγές πληροφόρησης
 Γνωριμία των μαθητών με τους παραδοσιακούς χορούς
 Ενδιαφέρον για τη σωστή διατροφή
 Ενδιαφέρον για τα παραδοσιακά παιχνίδια
 Ενδιαφέρον για την παράδοση του τόπου μας
 Επικαιρότητα (Ολυμπιακοί αγώνες)
 Ενδιαφέρον των μαθητών για τον αθλητισμό

Σκοπός και Στόχοι

Η ουσιαστική επαφή των παιδιών με τις φύσεις και τις διαχρονικές αξίες και αναλυτικότερα
 Γνωριμία των μαθητές την εκκλησιαστική παράδοση
 Συλλογή και διάσωση παραδοσιακών συνταγών
 Πληροφόρηση των μαθητών για αντίστοιχες συνταγές κάθε γιορτής και εθίμου
 Υλικά και σκεύη που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των εδεσμάτων
 Γνωριμία των μαθητών με τους παραδοσιακούς χορούς
 Σύγκριση παραδοσιακής και σύγχρονης μαγειρικής
 Γνώση των διατροφικών συνηθειών του τόπου μας
 Ψυχαγωγία των παιδιών
 Σύγκριση παλαιών και σύγχρονων παιχνιδιών
 Επαφή των μαθητών με την παράδοση
 Η εκμάθηση αγωνισμάτων και παιχνιδιών παλαιότερων χριστιανικών παταγών
 Η διατήρηση καλής φυσικής κατάστασης

Δραστηριότητες

Έρωτηματολόγιο - Έρευνα σε ηλικιωμένους

Έρευνα στο διαδίκτυο, εγκυκλοπαίδειες

Προβολή βίντεο με θέμα τα αγωνίσματα των Ολυμπιακών αγώνων

Αναζήτηση πληροφοριών στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο και την τηλεόραση

Παραδοσιακά παιχνίδια στην αυλή του σχολείου

Επίσκεψη σε αντίστοιχους χώρους παράδοσης, πολιτισμού και αθλητισμού

Επαφή στο χώρο του σχολείου με φορείς παράδοσης και αθλητισμού, πχ

(Επίσκεψη στο ναό του Αγίου Γεωργίου, ενημέρωση των παιδιών από τον εφημέριο της ενορίας για το συμβολισμό της ναοδομίας και επιπλέον συμπλήρωση των στοιχείων από τον καθηγητή στην τάξη, Πεζοπορία στην περιοχή της Χρυσούπολη (Λίμνη, ποτάμι), Επίσκεψη σε λαογραφική έκθεση, Επίσκεψη στον ποντιακό σύλλογο Χρυσούπολης)

Συγκέντρωση, αξιολόγηση και καταγραφή υλικού μέσα στις αίθουσες

Διδασκαλία παραδοσιακών χορών, τραγουδιών, δρώμενων

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Καλλιέργεια της ομαδικής εργασίας - συνεργασίας

Συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας διατήρησης παράδοσης και πολιτιστικής μας ταυτότητας

Σύνδεση της νεολαίας με το ζωντανό παραδοσιακό στοιχείο, με την κοινωνία την εκτός σχολείου και με αξέις ζωής

Κατανόηση από τους μαθητές εννοιών και συμβολισμών εκκλησιαστικής παράδοσης και λατρείας

Ενημέρωση των μαθητών για παραδοσιακές διατροφικές συνήθειες και παραδοσιακούς χορούς

Ψυχαγωγία μαθητών

Εκμάθηση της ιστορίας του αθλητισμού διαχρονικά

Η μελέτη νέων αθλημάτων

Αγώνας μέσα στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης για διατήρηση της ταυτότητάς μας μέσω της παράδοσης

Παρουσίαση της εργασίας μέσω θεάτρου και έκθεσης τόσο στους μαθητές όσο και στο ευρύτερο κοινό της περιοχής για μια από κοινού τοποθέτηση αξιών στην καθημερινή μας ζωή

Βιβλιογραφία

Εγκυκλοπαίδεια «ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ»

Μεγάλες Εφευρέσεις «Μίνωας» (Εκδ. Οίκος)

Ελληνική Κουζίνα, Βέφα Αλεξιάδου

«Πολίτικη Κουζίνα»

Εγκυκλοπαίδεια «Πάπυρος, Λαρούς, Μπριτάνικα»

Α. Κυριακίδου-Νέστορος, Λαογραφικά Μελετήματα

Αγγελική Γρίβα, «Ελάτε να παίξουμε»

Δημ. Λουκάτου, Εισαγωγή στην ελληνική λαογραφία

Αιμ. Μιρώ, Η καθημερινή ζωή στην εποχή του Ομήρου

Δημ. Λουκάτου, Πασχαλινά και της άνοιξης

«Χρονικό του 20ου αι.» Μηχανοκίνητος αθλητισμός, Εκδ. "CAR & DRIVER"-Αθήνα 1999

Δ. Κορομηλά, «Ο αγαπητικός της βιοσκοπούλας»

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΟΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ
2^ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

**ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ 75% ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ 25% ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**